

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ภาคผนวก ก

แบบสำรวจสภาพแวดล้อมทั่วไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

แบบสำรวจสภาพแวดล้อมทั่วไป

เรื่อง การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน

บ้านหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

(1) ที่ตั้ง/อาณาเขตติดต่อ

1. ที่ตั้งของชุมชนหมู่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
2. ทิศเหนือติดกับ.....
ทิศใต้ติดกับ.....
ทิศตะวันออกติดกับ.....
ทิศตะวันตกติดกับ.....
3. สภาพพื้นที่
 1.ที่ราบ 2.ที่ลุ่ม 3.ที่ดอน 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

(2) ประชากร

4. ประชากรในหมู่บ้านมีจำนวน.....ครัวเรือน..... คน
เป็นชาย.....คน เป็นหญิง.....คน
5. ประชากรส่วนใหญ่มีเชื้อสาย
 ไทย มอญ จีน
 ลาว อื่นๆ (โปรดระบุ).....

(3) การคมนาคม

6. ถนนเข้าสู่หมู่บ้านมี..... สายส่วนใหญ่เป็นถนนแบบใด
 ถนนดิน ถนนลูกรัง ถนนลาดยาง
 ถนนคอนกรีต อื่นๆ (โปรดระบุ).....
7. สภาพของถนนเข้าสู่หมู่บ้าน
 ดี ปานกลาง ไม่ดี
8. ลักษณะของถนนที่ใช้ในการเดินทางติดต่อกับหมู่บ้านอื่น เป็นอุปสรรคหรือไม่
 ไม่เป็น เป็น เฉพาะฤดูฝน
 เฉพาะฤดูน้ำหลาก อื่นๆ (โปรดระบุ).....
9. จำนวนเที่ยวที่รถโดยสารเข้าออกภายในหมู่บ้าน วันละ.....เที่ยว
อัตราค่าโดยสารคนละ.....บาท/เที่ยว

(4) สภาพที่อยู่อาศัย

10. ลักษณะการตั้งบ้านเรือนในชุมชนมีลักษณะใด
 อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม อยู่กระจัดกระจาย

11. ลักษณะการถือครองที่อยู่อาศัยเป็นแบบใด
 เป็นบ้านของตนเอง   บ้านเช่า
12. สภาพบ้านเรือนเป็นอย่างไร
บ้านไม้ชั้นเดียว.....หลัง   บ้านไม้สองชั้น.....หลัง
บ้านตึก..... หลัง   บ้านครึ่งตึกครึ่งไม้.....หลัง
บ้านเพิง..... หลัง   อื่นๆ (โปรดระบุ).....
13. บ้านยกพื้นสูงมีใต้ถุนบ้านเดินลอดหรือไม่ (ถ้ามี) จำนวน..... หลัง
14. ชนิดของพื้นใต้ถุนบ้าน (ถ้าตอบว่ามี)
ดิน.....หลัง   ซีเมนต์.....หลัง
หินขัด, ปาเก้.....หลัง   อื่นๆ (โปรดระบุ).....
15. จำนวนพื้นที่ใช้สอยของบ้าน
 น้อยกว่า 15 ตารางเมตร   15 - 30 ตารางเมตร
 1 - 50 ตารางเมตร   51 - 70 ตารางเมตร
16. ลักษณะการใช้ประโยชน์ของบริเวณบ้าน
ใช้ทำเครื่องจักสาน.....ครอบครัว   ทอผ้า .....ครอบครัว
ใช้เป็นสถานที่พักผ่อน..... ครอบครัว   อื่นๆ ..... ครอบครัว

(5) อาชีพและรายได้

17. อาชีพหลักของประชากรในหมู่บ้าน ประกอบด้วยอาชีพอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
ทำนา..... ครอบครัว   ทำไร่..... ครอบครัว
ทำสวน.....ครอบครัว   เลี้ยงสัตว์..... ครอบครัว
รับราชการ..... ครอบครัว   ค้าขาย.....ครอบครัว
รับจ้าง..... ครอบครัว   ทำเครื่องจักสาน.....ครอบครัว
ทำการประมง..... ครอบครัว   อื่นๆ (โปรดระบุ).....
18. อาชีพรองของประชากรในหมู่บ้านประกอบด้วยอาชีพอะไร
 ทำนา   ทำไร่-สวน   เลี้ยงสัตว์   ค้าขาย
 รับจ้าง   ทำเครื่องจักสาน   ประมง   อื่นๆ (โปรดระบุ).....
19. ฐานะของประชากรในหมู่บ้านส่วนใหญ่มีฐานะอย่างไร
 ดี   ปานกลาง
20. ปัญหาจากการประกอบอาชีพของประชากรในหมู่บ้านมีหรือไม่ อย่างไร
 ไม่มี   มี เกิดจากสาเหตุ.....

21. ประชากรในหมู่บ้านมีการรวมกลุ่มกันหรือไม่ และว่านใหญ่เป็นกลุ่มใด
☐ กลุ่มเกษตรกร	☐ กลุ่มแม่บ้าน
☐ กลุ่มสหกรณ์	☐ กลุ่มจักสาน
☐ กลุ่มออมทรัพย์	☐ กรรมการหมู่บ้าน
☐ กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

(6) สาธารณูปโภค

22. หมู่บ้านมีสาธารณูปโภค อะไรบ้าง (โปรดระบุ) .....
23. แหล่งน้ำดื่มของหมู่บ้าน ส่วนใหญ่มาจากที่ใด
☐ น้ำฝน	☐ น้ำบ่อ
☐ น้ำในแม่น้ำลำคลอง	☐ น้ำประปา
24. แหล่งน้ำใช้ในหมู่บ้าน ส่วนใหญ่มาจากที่ใด
☐ น้ำฝน	☐ น้ำบ่อ
☐ น้ำในแม่น้ำลำคลอง	☐ น้ำประปา
25. ประชากรในหมู่บ้านต้องการสาธารณูปโภคเพิ่มเติมหรือไม่ อะไรบ้าง .....
26. สาธารณสมบัติในหมู่บ้าน มีอะไรบ้าง
☐ ศาลาประชาคม	☐ ที่อ่านหนังสือพิมพ์
☐ ห้องสมุด	☐ บ่อน้ำ
☐ สถานพยาบาล	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
27. ชาวบ้านได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งใดมากที่สุด
☐ หนังสือพิมพ์	☐ วิทยุ
☐ โทรทัศน์	☐ ครู
☐ หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน	☐ ผู้นำชุมชน ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

(7) งานอนามัยและสุขภาพ

28. เมื่อเจ็บป่วย ประชากรในหมู่บ้านนิยมไปรับการรักษาที่ใด
☐ สถานีอนามัย	☐ โรงพยาบาลของรัฐ
☐ โรงพยาบาลเอกชน	☐ คลินิก
☐ ใช้ยาสมุนไพร	☐ ซื้อยาตามร้านขายยาเอง
☐ รักษาทางไสยศาสตร์	☐ ปลดปล่อยให้หายเอง
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	
29. ปัญหาเรื่องอนามัยและสุขภาพของชุมชนมีอะไรบ้าง
- .....
- .....

(8) ศาสนา

30. ส่วนใหญ่ประชากรในหมู่บ้านนับถือศาสนาใด
 พุทธ   คริสต์   อิสลาม
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
31. ในหมู่บ้านมีศาสนสถานอะไรบ้าง
 วัด   จำนวน..... แห่ง
 โบสถ์   จำนวน..... แห่ง
 สุเหร่า   จำนวน..... แห่ง

(9) การศึกษา

32. ในหมู่บ้าน มีโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สพฐ. จำนวน..... แห่ง
โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สพฐ. จำนวน..... แห่ง
33. โรงเรียนเอกชน จำนวน..... แห่ง
34. จำนวนประชากรที่อ่านออกเขียนได้ที่อายุมากกว่า 15 ปี ตามเกณฑ์ของกรมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีจำนวน..... คน
35. จำนวนประชากรที่มีอายุมากกว่า 15 ปี ที่ไม่รู้หนังสือ มีจำนวน..... คน
36. หน่วยงานของรัฐที่เข้ามาให้ความรู้แก่ประชากรในหมู่บ้าน มีหน่วยงานใดบ้าง
 กรมพัฒนาชุมชน   กรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
และแต่ละหน่วยงานเข้ามาให้ความรู้เรื่องอะไร อย่างไร
1).....
2).....
3).....

(10) ขนบธรรมเนียมประเพณี

37. ในชุมชนมีขนบธรรมเนียมประเพณีอะไรที่แตกต่างไปจากขนบธรรมเนียมประเพณี
ไทยและแตกต่างกันอย่างไร
.....
.....
38. ประเพณีที่แตกต่างนั้นคือประเพณีอะไร และมีลักษณะเป็นอย่างไรเป็นอย่างไร
.....
.....
39. ประเพณีใดบ้างที่ประชากรในหมู่บ้านถือว่าสำคัญที่สุดและสำคัญอย่างไร
.....
.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน บ้านหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
2. อายุ..... ปี
3. เพศ.....
4. เชื้อชาติ..... สัญชาติ.....
5. ภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่อำเภอ..... จังหวัด.....
6. ภูมิลำเนาปัจจุบัน บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบลที่..... อำเภอ..... จังหวัด.....
7. ขณะนี้บ้านท่านมีผู้อาศัยจำนวน..... คน (นับรวมผู้ให้สัมภาษณ์ด้วย)
8. ในบ้านท่านมีผู้ทำเครื่องจักสานจำนวน.....คน (นับรวมผู้ให้สัมภาษณ์ด้วย)
9. ระดับการศึกษา.....
  - ประถมศึกษา   มัธยมศึกษา   ปริญญาตรี
  - สูงกว่าปริญญาตรี   อื่นๆ (โปรดระบุ).....
10. อาชีพหลัก .....
11. อาชีพรอง .....
12. อาชีพของ ปู่ย่า.....ตายาย.....พ่อแม่.....
13. สถานภาพ.....
  - โสด   สมรส   หม้าย/หย่า

ตอนที่ 2 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

1. รายได้ของครอบครัวจากการประกอบอาชีพหลัก
  - ต่ำกว่า 3,000 บาท/ปี   3,001 - 5,000 บาท/ปี
  - 5,001 - 10,000 บาท/ปี   10,000 - 15,000 บาท/ปี

2. รายได้ของครอบครัวจากการผลิตเครื่องจักสาน
- ต่ำกว่า 1,000 บาท/เดือน   1,001 - 2,000 บาท/เดือน
- 2,001 - 3,000 บาท/เดือน   3,001 - 4,000 บาท/เดือน
- 4,001 - 5,000 บาท/เดือน   5,001 บาทขึ้นไป/เดือน
3. การถือครองครองที่ดินทำกิน
- ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง   น้อยกว่า 100 ตารางวา
- 101 - 300 ตารางวา   1 - 10 ไร่
- 1 - 20 ไร่   21 - 30 ไร่   30 ไร่ขึ้นไป
4. ประเภทของวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างบ้าน คืออะไร
- คอนกรีต   ทั้งข้อ 1 และ 2
- ไม้   จาก แฝก
- สังกะสี   อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. บ้านมีการยกพื้นสูงหรือไม่ (ให้ตอบข้อ 6 ต่อ)
- ยกพื้น   ไม่ยกพื้น
6. ชนิดของพื้นใต้ถุนบ้าน (ถ้าตอบว่ามี)
- ดิน   ซีเมนต์
- หินขัด   อื่นๆ (โปรดระบุ).....
7. ชนิดของหลังคาบ้าน
- จาก   สังกะสี
- กระเบื้อง   ซีเมนต์ (หลังคาตึกแถว)
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
8. พื้นที่ใช้สอยของบ้านที่ใช้ในการทำเครื่องจักสาน
- ต่ำกว่า 15 ตารางเมตร   15 - 30 ตารางเมตร
- 31 - 50 ตารางเมตร   51 - 70 ตารางเมตร
- 71 - 90 ตารางเมตร   90 ตารางเมตรขึ้นไป
9. ในบ้านมีไฟฟ้าใช้หรือไม่
- มี   ไม่มี
10. ในบ้านท่านมีเครื่องใช้ไฟฟ้าต่อไปนี้หรือไม่
- พัดลม   โทรทัศน์
- ตู้เย็น   เตารีด
- หม้อหุงข้าวไฟฟ้า   อื่นๆ (โปรดระบุ).....

11. ท่านเป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคมใดบ้าง

- กรรมการหมู่บ้าน
- กลุ่มเกษตรกร
- กลุ่มจักสาน
- กลุ่มออมทรัพย์
- กลุ่มแม่บ้าน
- กลุ่มสหกรณ์
- กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 พัฒนาการของหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน

1. การจักสานในหมู่บ้านมีการทำตั้งแต่เมื่อใดและมีวัตถุประสงค์ในการทำอย่างไร

.....

.....

.....

2. จากที่ผ่านมาใครเป็นผู้ชักชวนให้มีการจักสานขึ้นในหมู่บ้าน

.....

.....

.....

3. ในอดีตการจักสานในหมู่บ้านเกิดจากสาเหตุใด และในปัจจุบันเกิดจากสาเหตุใด

.....

.....

.....

4. วัสดุที่ใช้ทำเครื่องจักสานในอดีตมาจากที่ใด ปัจจุบันมาจากที่ใด

.....

.....

.....

5. รูปแบบของเครื่องจักสานที่ทำครั้งแรกเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

6. มีการถ่ายทอดรูปแบบเครื่องจักสานที่ทำครั้งแรกต่อกันมาหรือไม่ ถ้ามี เพราะอะไร

ถ้าไม่มี เพราะอะไร และรูปแบบเครื่องจักสานที่ถ่ายทอดเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

7. เครื่องจักรสานที่ทำในปัจจุบันนี้ มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากเดิมหรือไม่ ถ้าเปลี่ยนมาจากสาเหตุใด

.....
.....
.....

8. เครื่องจักรสานที่ทำไว้มีการเสื่อมสลายได้ง่ายหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

9. การเปลี่ยนแปลงภายในหมู่บ้านที่ผ่านมา มีผลกระทบต่อการค้าขายของหัตถกรรมพื้นบ้าน เครื่องจักรสานหรือไม่ ถ้ามีเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

10. วัตถุประสงค์ในการผลิตเครื่องจักรสานในอดีต เป็นการผลิตเพื่อใช้หรือจำหน่าย และวัตถุประสงค์นั้น ยังคงดำรงอยู่มาจนทุกวันนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด ถ้าจำหน่าย จำหน่ายให้ใคร เช่น คนในหมู่บ้านหรือนอกหมู่บ้าน

.....
.....
.....

11. ท่านใช้กรรมวิธีในการผลิตเครื่องจักรสานแบบใด

- 1.แบบเก่าที่ทำมาแต่โบราณ   2. แบบที่ได้รับการพัฒนาจากการฝึกอบรม
 3. แบบเก่าและแบบที่ได้รับการพัฒนา

.....
.....
.....

12. ท่านเคยได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐบาลบ้างหรือไม่ ถ้าเคยได้รับการส่งเสริมในด้านใดบ้าง ถ้าไม่เคยท่านต้องการได้รับการส่งเสริมหรือไม่ และต้องการส่งเสริมในด้านใดบ้าง

.....
.....
.....

13. ถ้าเคยได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐบาลหรือไม่ หน่วยงานใด

.....
.....
.....

14. ท่านคิดว่า จะทำเครื่องจักสานต่อไปอีกนานเท่าใด เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

ตอนที่ 4 การถ่ายทอดและการรับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขาหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน

1. ท่านเริ่มอาชีพจักสานมาเป็นเวลา..... ปี

2. ระยะเวลาที่ทำเครื่องจักสาน

1. เวลาว่างทุกวัน

2. ภายหลังจากดำนข้าวแล้ว จนถึงเริ่มฤดูเก็บเกี่ยวและฤดูหลังเก็บเกี่ยว

3. เฉพาะฤดูแล้ง

4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. เมื่อท่านเริ่มจักสานครั้งแรก ท่านได้รับการถ่ายทอดการทำเครื่องจักสานมาจากใคร และได้รับการถ่ายทอดมาอย่างไร

.....
.....
.....

4. ในอดีต วิธีการถ่ายทอดการทำเครื่องจักสานอย่างไร

.....
.....
.....

5. ในปัจจุบัน มีการถ่ายทอดการทำเครื่องจักสานอย่างไร

.....
.....
.....

6. ท่านคิดว่าวิธีการถ่ายทอดการทำเครื่องจักสานในอดีตกับปัจจุบันแตกต่างกันหรือไม่
เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

7. ท่านได้ถ่ายทอดการทำเครื่องจักสานให้แก่ใครบ้าง (คนในครอบครัว, เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง,
คนต่างถิ่น)

.....
.....
.....

8. ในอดีตการถ่ายทอดการทำเครื่องจักสาน มีปัญหาหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

9. ปัจจุบันการถ่ายทอดการทำเครื่องจักสาน มีปัญหาหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

10. วิธีการที่ท่านถ่ายทอดการทำเครื่องจักสาน เหมือนกับที่ท่านได้รับการถ่ายทอดมาหรือไม่
ถ้าไม่เหมือน เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

11. ท่านได้รับการถ่ายทอดวิธีการทำเครื่องจักสานจากผู้ถ่ายทอดทั้งหมดหรือไม่ ถ้าไม่หมด

.....
.....
.....

12. การได้รับการถ่ายทอดวิธีการทำเครื่องจักสาน แต่ละครั้งเหมือนกันหรือไม่ อย่างไรเพราะ
เหตุใด

.....
.....
.....

13. ท่านเคยได้รับการฝึกหัดหรืออบรมเกี่ยวกับการทำเครื่องจักสานหรือไม่ ถ้าเคย ได้รับการ ฝึกอบรมจากที่ใด

.....
.....
.....

14. ท่านเคยได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรสอนการทำเครื่องจักสานหรือไม่ ที่ใดบ้างไป

.....
.....
.....

15. ในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยไปเที่ยวงานนิทรรศการเกี่ยวกับเครื่องจักสานต่อไปนี้หรือไม่

☐ งานนมัสการหลวงปู่พุทธโสธร	☐ งานในกรุงเทพมหานคร
☐ งานที่อำเภอพนัสนิคม	☐ งานที่จังหวัดชลบุรี

16. ถ้าท่านเคยไป ท่านนำความรู้ที่ได้รับมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจักสานหรือไม่ ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง เปลี่ยนแปลงอย่างไร

.....
.....
.....

17. ท่านเคยติดต่อพบปะพูดคุยกับพัฒนากรอำเภอเกี่ยวกับเรื่องการจักสานบ่อยครั้งหรือไม่

.....
.....
.....

18. ท่านเคยส่งผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน เข้าประกวดในงานนิทรรศการต่างๆ หรือไม่ (ถ้าเคยส่ง) ท่านได้รับรางวัลหรือไม่ และได้รับรางวัลที่เท่าใด

.....
.....
.....

19. ในระยะเวลาที่ผ่านมา ท่านเคยได้รับการถ่ายทอดการทำเครื่องจักสานรูปแบบอื่นๆ หรือไม่ ถ้าเคยได้รับการถ่ายทอด ได้รับจากแหล่งใด

.....
.....
.....

20. ในกรณีที่มีการสั่งทำเครื่องจักรสานรูปแบบอื่นๆ ที่ท่านไม่เคยทำมาก่อน ท่านจะยอมรับทำเครื่องจักรสานนั้นหรือไม่

.....
.....
.....

21. ถ้าท่านยอมรับทำ เพราะเหตุใด และถ้าไม่ยอมรับทำ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

22. ท่านเคยได้รับการสั่งทำเครื่องจักรสาน จำนวนครั้งละมาก ๆ หรือไม่ ถ้าเคย ท่านจัดการการผลิตอย่างไร

.....
.....
.....

23. ท่านคิดว่า ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสังคม เช่นการค้า เศรษฐกิจมีผลกระทบต่อการผลิตเครื่องจักรสานของท่านหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

24. การจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานครั้งแรกของท่าน มีการจำหน่ายอย่างไร และปัจจุบันท่านจำหน่ายอย่างไร

.....
.....
.....

25. ผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานชิ้นใดที่ท่านประทับใจ หรือพอใจมากที่สุด

.....
.....
.....

26. ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการทำเครื่องจักรสานมีอะไรบ้าง

.....
.....
.....

27. ท่านคิดว่าควรมีการสอนการทำเครื่องจักสานในสถานศึกษาบ้างหรือไม่

.....
.....
.....

28. ปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานเป็นที่นิยมหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

29. ในหมู่บ้านมีพ่อค้าคนกลางเครื่องจักสานหรือไม่

.....
.....
.....

30. ถ้าท่านติดต่อกับพ่อค้าคนกลางหมู่บ้าน ท่านจัดส่งสินค้าให้กับพ่อค้าอย่างไร

.....
.....
.....

31. ท่านส่งของให้พ่อค้าบ่อยเพียงใด และจำหน่ายในช่วงระยะเวลาใดบ้าง (เช่น ตลอดปี, ครึ่งคราว)

.....
.....
.....

32. ท่านเคยนำเครื่องจักสานไปขายปลีกด้วยตนเองหรือไม่ ถ้าเคย ไปขายที่ใดบ้าง

.....
.....
.....

33. ปัจจุบัน ท่านเคยนำเครื่องจักสานไปขายปลีกด้วยตนเองหรือไม่ ถ้าเคย ไปขายที่ใดบ้าง

.....
.....
.....

34. ท่านมีรายได้จากการจำหน่ายเครื่องจักสานในปีนี้เท่าใด เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่แล้ว

.....
.....
.....

35. ท่านมีปัญหาและอุปสรรคในการจำหน่ายเครื่องจักสานหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

ตอนที่ 5 วัตถุดิบและอุปกรณ์

1. ท่านใช้ไม้ชนิดใดในการทำเครื่องจักสาน

.....
.....
.....

2. ท่านได้ไม้ไผ่มาจากไหน ถ้าท่านซื้อ ซื้อมาจากที่ใด

.....
.....
.....

3. ท่านซื้อไม้ไผ่ในปริมาณเท่าใดในแต่ละครั้ง

.....
.....
.....

4. ราคาไม้ไผ่ที่ท่านซื้อต่อหน่วยราคาเท่าใด

.....
.....
.....

5. ความถี่ในการสั่งซื้อไม้ไผ่ของท่าน เป็นอย่างไร

.....
.....
.....

6. ท่านมีวิธีการซื้อไม้ไฟอย่างไร (ซื้อด้วยตนเอง ฝากเพื่อนบ้านหรือคนในครอบครัวไปซื้อ)

.....
.....
.....

7. ท่านมีปัญหาด้านการขาดแคลนวัสดุคืบหรือไม่ ถ้ามีท่านแก้ไขปัญหอย่างไร

.....
.....
.....

8. ท่านใช้ไม้ไฟเป็นจำนวนเท่าใดภายใน 1 เดือน

.....
.....
.....

9. เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำเครื่องจักสานมีอะไรบ้าง และมีวิธีการใช้อย่างไร

.....
.....
.....

10. ท่านจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้อย่างไร (ซื้อ ทำเอง ขอยืมเพื่อนบ้าน)

.....
.....
.....

ตอนที่ 6 การถ่ายทอดการทำหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสานแต่ละประเภท

6.1 ประเภทของเครื่องจักสานที่ท่านชอบและมีความชำนาญ

6.1.1 ประเภทของเครื่องจักสาน ที่ท่านมีความชำนาญมากที่สุด คืออะไร

.....
.....
.....

6.1.2 ท่านใช้เวลาในการทำเครื่องจักสานชนิดนี้นานเพียงใด

.....
.....
.....

6.1.3 ส่วนใหญ่ท่านมีวัตถุประสงค์อะไรในการทำเครื่องจักสานชนิดนั้นอย่างไร

6.1.4 ท่านมีวิธีการทำเครื่องจักสานชนิดนั้นอย่างไร

6.1.5 เครื่องจักสานที่ท่านทำ ใช้ประโยชน์อะไรบ้าง

6.1.6 ในกรณีที่ท่านทำเครื่องจักสานไว้ใช้เอง มีผลผลิตเหลือพอจำหน่ายหรือไม่

6.1.7 ถ้ามีเหลือพอจำหน่าย ท่านจำหน่ายให้แก่ใคร และมีวิธีการจำหน่ายอย่างไร

6.2 วัตถุดิบการทำเครื่องจักสาน

6.2.1 ท่านใช้ไม้ชนิดใดในการทำเครื่องจักสาน

6.2.2 ท่านได้ไม้ไผ่มาจากไหน ถ้าท่านซื้อ ซื้อมาจากที่ใด

6.2.3 ท่านซื้อไม้ไผ่ในปริมาณเท่าใดในแต่ละครั้ง

6.2.4 ราคาไม้ไผ่ที่ท่านซื้อต่อหน่วยราคาเท่าใด

6.2.5 ความถี่ในการสั่งซื้อไม้ไผ่ของท่าน เป็นอย่างไร

6.3 รูปแบบของเครื่องจักสานที่ทำ

6.3.1 รูปแบบของเครื่องจักสานที่ท่านทำ มีกี่ชนิด อะไรบ้าง

6.3.2 ขนาดของเครื่องจักสานที่ท่านทำ มีกี่ขนาด อย่างไร

6.3.3 ท่านได้รับการถ่ายทอดรูปแบบของเครื่องจักสานมาจากใคร และผู้ถ่ายทอดมีวิธีการถ่ายทอดให้ท่านอย่างไร

6.3.4 ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมการทำเครื่องจักสานมาจากใครหรือไม่ ถ้าเคย ได้รับการอบรม มาจากที่ใด

6.3.5 ท่านเคยไปเที่ยวงานนิทรรศการเกี่ยวกับเครื่องจักสานหรือไม่ ถ้าเคยไป ท่านนำความรู้ที่ได้รับมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการการทำเครื่องจักสานหรือไม่

6.3.6 ในระยะเวลาที่ผ่านมา ท่านเคยได้รับการถ่ายทอดการทำเครื่องจักสานรูปแบบอื่นๆ หรือไม่ ถ้าเคย ได้รับการถ่ายทอดจากแหล่งใด และทำชิ้นงานอะไร

.....

.....

.....

6.3.7 ในกรณีที่ท่านออกแบบเครื่องจักสานเอง ท่านเคยทำรูปแบบเครื่องจักสานดังกล่าว มาก่อนหรือไม่ ถ้าเคย เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

6.3.8 ปัจจุบัน ท่านทำรูปแบบเครื่องจักสานพื้นบ้านแบบดั้งเดิมหรือไม่

.....

.....

.....

6.3.9 ในกรณีที่มีการสั่งทำเครื่องจักสานรูปแบบอื่นๆ ที่ท่านไม่เคยทำมาก่อน ท่านจะ ยอมรับทำเครื่องจักสานนั้นหรือไม่

.....

.....

.....

6.3.10 ถ้าท่านยอมรับทำ เพราะสาเหตุใด ถ้าไม่ยอมรับทำ เพราะสาเหตุใด

.....

.....

.....

6.3.11 การทำเครื่องจักสานท่านมีวิธีการข้อมสิดอกอย่างไรและได้รับความรู้มาจากที่ใด

.....

.....

.....

6.3.12 ท่านมีการถ่ายทอดความรู้การทำเครื่องจักสานให้แก่ผู้อื่นหรือไม่ ถ้ามี ถ่ายทอดให้ ใครบ้าง และมีวิธีการถ่ายทอดอย่างไร แตกต่างจากที่ท่านรับการถ่ายทอดหรือไม่ ถ้าแตกต่าง เพราะเหตุใด ถ้าไม่แตกต่าง เพราะเหตุใด

.....

.....

6.4 สังกคและขนบธรรมเนียมประเพณี

6.4.1 ท่านใช้เครื่องจักสานเหล่านี้ในการประกอบพิธีกรรม หรือในวันนักขัตฤกษ์บ้างหรือไม่ ถ้าใช่ ใช้สำหรับช่วงเวลาหรือโอกาสใดบ้าง

.....
.....
.....

6.4.2 ท่านใช้เครื่องจักสานเหล่านี้ เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นบ้างหรือไม่ ใช้ตอนใดบ้าง

.....
.....
.....

6.4.3 เครื่องจักสานที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรมหรือขนบธรรมเนียมประเพณี จะมีความประณีตงดงามกว่าปกติหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ภาคผนวก ค
ประวัติผู้ทรงภูมิปัญญา

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ประวัติผู้ทรงภูมิปัญญา

1. ชื่อนางสมบุญ ทองดี อายุ 59 ปี สมาชิกกลุ่มจักสานวัดโพธาราม
ที่อยู่บ้านเลขที่ 59 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองเหียง อำเภอบ้านสนิม จังหวัดชลบุรี
สัมภาษณ์ 10 มกราคม 2552
2. ชื่อนางมานพ มณีเนตร อายุ 51 ปี สมาชิกกลุ่มจักสานวัดโพธาราม
ที่อยู่บ้านเลขที่ 93/1 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองเหียง อำเภอบ้านสนิม จังหวัดชลบุรี
สัมภาษณ์ 10 มกราคม 2552
3. นางอักษร หาญณรงค์ อายุ 56 ปี สมาชิกกลุ่มจักสานวัดโพธาราม
ที่อยู่บ้านเลขที่ 47 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองเหียง อำเภอบ้านสนิม จังหวัดชลบุรี
สัมภาษณ์ 27 ธันวาคม 2551

ภาคผนวก
ประวัติผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญา

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ประวัติผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญา

1. ชื่อนางสวยสม เมืองบัว อายุ 46 ปี สมาชิกกลุ่มจักสานวัดโพธาราม
ที่อยู่บ้านเลขที่ 93/3 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
สัมภาษณ์ 27 ธันวาคม 2551
2. ชื่อนางสายใจ พระโกฏิ อายุ 44 ปี สมาชิกกลุ่มจักสานวัดโพธาราม
ที่อยู่บ้านเลขที่ 165 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
สัมภาษณ์ 22 พฤศจิกายน 2551
3. ชื่อนางอำไพ जानทอง อายุ 40 ปี สมาชิกกลุ่มจักสานวัดโพธาราม
ที่อยู่บ้านเลขที่ 61 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
สัมภาษณ์ 22 พฤศจิกายน 2551
4. ชื่อนางมุล หัตถา อายุ 35 ปี สมาชิกกลุ่มจักสานวัดโพธาราม
ที่อยู่บ้านเลขที่ 65 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
สัมภาษณ์ 22 พฤศจิกายน 2551
5. ชื่อนางม่อน สิริกุลวงษ์ อายุ 42 ปี สมาชิกกลุ่มจักสานวัดโพธาราม
ที่อยู่บ้านเลขที่ 55 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
สัมภาษณ์ 10 มกราคม 2552
6. ชื่อนางละออ คำขำ อายุ 45 ปี สมาชิกกลุ่มจักสานวัดโพธาราม
ที่อยู่บ้านเลขที่ 116 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
สัมภาษณ์ 10 มกราคม 2552
7. ชื่อนางลาวัลย์ สถานนท์ อายุ 45 ปี สมาชิกกลุ่มจักสานวัดโพธาราม
ที่อยู่บ้านเลขที่ 126 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองเหียงอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
สัมภาษณ์ 22 พฤศจิกายน 2551
8. ชื่อนางวาสนา อุ่นหงส์ อายุ 35 ปี สมาชิกกลุ่มจักสานวัดโพธาราม
ที่อยู่บ้านเลขที่ 16 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองเหียงอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
สัมภาษณ์ 22 พฤศจิกายน 2551
9. ชื่อนางเอ็นดู หอมมะลิ อายุ 48 ปี สมาชิกกลุ่มจักสานวัดโพธาราม
ที่อยู่บ้านเลขที่ 116/1 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
สัมภาษณ์ 10 มกราคม 2552

ภาคผนวก จ
ประวัติผู้เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ประวัติผู้เกี่ยวข้อง

1. นายมงคล นิยม นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง
ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั่วไปของบ้านหนองเหียง
อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
2. นายประยูร ประยูรเจริญ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 บ้านหนองเหียง
ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั่วไปของบ้านหนองเหียง
ผู้ทรงภูมิปัญญาและผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองเหียง
อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
3. นางจกกล ธาราดล ประธานกลุ่มจักสานวัดโพธาราม 50 หมู่ 1
ให้ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาและการก่อตั้งกลุ่มจักสานวัดโพธาราม
ตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
4. นายธีรพล แสงอำนาจเจริญ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบ
ของชาวบ้านหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
5. นางรุ่งฤดี ชื่นชม นักพัฒนาชุมชน 6ว พัฒนาการ อำเภอพนัสนิคม
ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการให้การสนับสนุนหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน
ของชาวบ้านหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ภาคผนวก จ
ศัพท์านุกรม

ศัพทานุกรม

มุขปาฐะ หมายถึง การต่อปากกันมา, การบอกเล่าต่อกันมาโดยมิได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร, เช่น เรื่องนี้สืบมาโดยมุขปาฐะ เรื่องนี้เป็นมุขปาฐะ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542, 2546 หน้า 867)

ประเพณีสารทพวน (บุญห่อข้าว) คือ การทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ปู่ย่า ตายาย บิดามารดา และญาติที่เสียชีวิตไปแล้ว มีการจัดเตรียมอาหารคาว หวาน สำหรับทำบุญที่วัด ขนมห่อข้าวที่ใช้ในการทำบุญห่อข้าว คือ ขนมกระยาสารท (ไทยพวนเรียกว่าขนมไกรยาสารท) ส่วนประกอบของการทำขนมกระยาสารท ได้แก่ ข้าวเม่า (ทำจากข้าวเปลือกข้าวเหนียวต้นฤดูกาลนั้น เรียกว่า ข้าวเม่าน้ำนม ทูบเอาเมล็ดมาคั่วให้สุกแล้วนำไปตำให้แบนฝัดเอาเปลือกทิ้งแล้วคั่วให้หพอเหลือง) ข้าวดอก (ทำจากเมล็ดข้าวเหนียวที่แก่นำไปคั่วให้แตก คัดเอาเปลือกข้าวทิ้ง) ถั่วลิสงคั่ว งาคั่ว น้ำตาลปีบ แป๊ะแซ มะพร้าว เป็นต้น และมีขนมจีนน้ำยา น้ำพริกไว้ใส่ห่อข้าว ทำไปทำบุญที่วัดในตอนเช้าของวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 9 ของทุกปี (ที่มา <http://www.thaigoodview.com>)

การทำบุญห่อข้าวคือการเอาอาหารคาวหวานต่างๆ รวมทั้งผลไม้รสเปรี้ยวหลายชนิดใส่รวมเข้าด้วยกัน ห่อด้วยใบตอง ห่อข้าวทำเพื่อเอาไปวางคู่กับต้นตะแหลวที่นา เป็นการเอาอาหารไปไหว้แม่โพสพ ซึ่งจะเป็นช่วงพอดีกับที่ข้าวในนากำลังตั้งท้อง เชื่อว่าจะทำให้ผลผลิตข้าวดี บ้านไหนมีที่นาก็แปลงก็ต้องทำห่อข้าวให้เท่ากับจำนวนที่นา (ที่มา <http://www.muangthai.com>)

บุญพระเวส หรือ บุญเวส เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า บุญมหาชาติ มีการทำกันเดือนใดเดือนหนึ่งในระหว่างออกพรรษา จะเป็นข้างขึ้นหรือข้างแรมก็ได้แล้วแต่สะดวก แต่ส่วนมากนิยมทำกันในเดือนสี่ บางแห่งทำในเดือนหกหรือเดือนเจ็ดก็มี ก่อนจัดงานทางบ้านและวัดจะมีการปรึกษาหารือตกลงกัน ทางชาวบ้านจะจัดอาหารการกิน และจัดหาปัจจัยไทยทานสำหรับใส่กัณฑ์เทศน์ เพื่อถวายพระภิกษุสามเณร ส่วนทางวัดก็จะแบ่งหนังสือออกเป็นกัณฑ์ๆ หนังสือผูกหนึ่งอาจแบ่งเป็นหลายกัณฑ์ก็ได้ เพื่อให้ชาวบ้านได้รับกัณฑ์โดยทั่วถึงกัน แล้วมอบหนังสือให้พระภิกษุสามเณร ในวัดนั้นเพื่อเตรียมไว้เทศน์ นอกนั้นจะเป็นการนิมนต์พระภิกษุจากวัดอื่นมาเทศน์ โดยจะมีฎีกาใบนิมนต์บอกชื่อกัณฑ์ และบอกเชิญชวนชาวบ้านที่วัดนั้นตั้งอยู่มาร่วมทำบุญด้วย ซึ่งตามปกติเมื่อพระภิกษุ สามเณรมาร่วมงานก็จะมิญาติโยมในหมู่บ้านนั้นๆตามมาฟังเทศน์ และร่วมงานด้วย หัวหน้าหรือผู้จัดงานในหมู่บ้านที่เป็นเจ้าของงานจะบอกบุญชาวบ้านในหมู่บ้านของตน ให้รับเป็นเจ้าของกัณฑ์เทศน์ กัณฑ์ใดกัณฑ์หนึ่งจนทั่วถึงกัน และบอกจำนวนคาถาของแต่ละกัณฑ์ให้ทราบด้วย เพื่อเตรียมเทียบขนาดตามจำนวนคาถาของกัณฑ์ที่ตนรับ (ที่มา สำนักงานเจ้าคณะตำบล บ้านดิว อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์)

ทุงไซ คือ ชงใหญ่ ที่ตั้งไว้แปดทิศในพิธีบุญพระเวส พุทธศาสนิกชนมาช่วยกันตกแต่ง
ศาลาหรือสถานที่ที่จะทำบุญ จัดเตรียมเครื่องสักการะ ดอกไม้ รูปเทียน ข้าวตอก อย่างละพันก่อน
มีการตั้งชงใหญ่ไว้แปดทิศ และมีศาลเล็กๆเป็นที่เก็บข้าวพันก่อน และเครื่องคาวหวานสำหรับ
ผีเปรต และมาร รอบๆศาลการเปรียญจะแขวนผ้าพะเหวด เป็นเรื่องราวของพระเวสสันดร ตั้งแต่
กัณฑ์ที่ 1 ถึงกัณฑ์สุดท้าย (ที่มา <http://www.isangate.com>)

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ภาคผนวก จ
ศัพท์านุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ศัพทานุกรม

มุขปาฐะ หมายถึง การต่อปากกันมา, การบอกเล่าต่อกันมาโดยมิได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร, เช่น เรื่องนี้สืบมาโดยมุขปาฐะ เรื่องนี้เป็นมุขปาฐะ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542, 2546 หน้า 867)

ประเพณีสารทพวน (บุญห่อข้าว) คือ การทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ปู่ย่า ตายาย บิดามารดา และญาติที่เสียชีวิตไปแล้ว มีการจัดเตรียมอาหารคาว หวาน สำหรับทำบุญที่วัด ขนมห่อข้าวที่ใช้ในการทำบุญห่อข้าว คือ ขนมกระยาสารท (ไทยพวนเรียกว่าขนมไกรยาสารท) ส่วนประกอบของการทำขนมกระยาสารท ได้แก่ ข้าวเม่า (ทำจากข้าวเปลือกข้าวเหนียวต้นฤดูกลั่น เรียกว่า ข้าวเม่าน้ำนม ทูบเอาเมล็ดมาคั่วให้สุกแล้วนำไปคั่วให้แบนผัดเอาเกลือทิ้งแล้วคั่วให้หพอเหลือง) ข้าวดอก (ทำจากเมล็ดข้าวเหนียวที่แก่นำไปคั่วให้แตก คัดเอาเปลือกข้าวทิ้ง) ถั่วลิสงคั่ว งาคั่ว น้ำตาลปีบ แป๊ะแซ มะพร้าว เป็นต้น และมีขนมจีนน้ำยา น้ำพริกไว้ใส่ห่อข้าว ทำไปทำบุญที่วัดในตอนเช้าของวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 9 ของทุกปี (ที่มา <http://www.thaigoodview.com>)

การทำบุญห่อข้าวคือการเอาอาหารคาวหวานต่างๆ รวมทั้งผลไม้รสเปรี้ยวหลายชนิดใส่รวมเข้าด้วยกัน ห่อด้วยใบตอง ห่อข้าวทำเพื่อเอาไปวางคู่กับต้นตะแหลวที่นา เป็นการเอาอาหารไปไหว้แม่โพสพ ซึ่งจะเป็นช่วงพอดีกับที่ข้าวในนากำลังตั้งท้อง เชื่อว่าจะทำให้ผลผลิตข้าวดี บ้านไหนมีที่นาก็แปลงก็ต้องทำห่อข้าวให้เท่ากับจำนวนที่นา (ที่มา <http://www.muangthai.com>)

บุญพระเวส หรือ บุญเวส เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า บุญมหาชาติ มีการทำกันเดือนใดเดือนหนึ่งในระหว่างออกพรรษา จะเป็นข้างขึ้นหรือข้างแรมก็ได้แล้วแต่สะดวก แต่ส่วนมากนิยมทำกันในเดือนสี่ บางแห่งทำในเดือนหกหรือเดือนเจ็ดก็มี ก่อนจัดงานทางบ้านและวัดจะมีการปรึกษาหารือตกลงกัน ทางชาวบ้านจะจัดอาหารการกิน และจัดหาปัจจัยไทยทานสำหรับใส่กัณฑ์เทศน์ เพื่อถวายพระภิกษุสามเณร ส่วนทางวัดก็จะแบ่งหนังสือออกเป็นกัณฑ์ๆ หนังสือผูกหนึ่งอาจแบ่งเป็นหลายกัณฑ์ก็ได้ เพื่อให้ชาวบ้านได้รับกัณฑ์โดยทั่วถึงกัน แล้วมอบหนังสือให้พระภิกษุสามเณร ในวัดนั้นเพื่อเตรียมไว้เทศน์ นอกนั้นจะเป็นการนิมนต์พระภิกษุจากวัดอื่นมาเทศน์ โดยจะมีฎีกาใบนิมนต์บอกชื่อกัณฑ์ และบอกเชิญชวนชาวบ้านที่วัดนั้นตั้งอยู่มาร่วมทำบุญด้วย ซึ่งตามปกติเมื่อพระภิกษุ สามเณรมาร่วมงานก็จะมิญาติโยมในหมู่บ้านนั้นๆตามมาฟังเทศน์ และร่วมงานด้วย หัวหน้าหรือผู้จัดงานในหมู่บ้านที่เป็นเจ้าของงานจะบอกบุญชาวบ้านในหมู่บ้านของตน ให้รับเป็นเจ้าของกัณฑ์เทศน์ กัณฑ์ใดกัณฑ์หนึ่งจนทั่วถึงกัน และบอกจำนวนคาถาของแต่ละกัณฑ์ให้ทราบด้วย เพื่อเตรียมเทียบขนาดตามจำนวนคาถาของกัณฑ์ที่ตนรับ (ที่มา สำนักงานเจ้าคณะตำบล บ้านดิว อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์)

ทุงไซ คือ ชงใหญ่ ที่ตั้งไว้แปดทิศในพิธีบุญพระเวส พุทธศาสนิกชนมาช่วยกันตกแต่ง ศาลาหรือสถานที่ที่จะทำบุญ จัดเตรียมเครื่องสักการะ ดอกไม้ รูปเทียน ข้าวตอก อย่างละพันก่อน มีการตั้งชงใหญ่ไว้แปดทิศ และมีศาลเล็กๆเป็นที่เก็บข้าวพันก่อน และเครื่องควหาวนสำหรับ ผีเปรต และมาร รอบๆศาลการเปรียญจะแขวนผ้าพะเหวด เป็นเรื่องราวของพระเวสสันดร ตั้งแต่ กัณฑ์ที่ 1 ถึงกัณฑ์สุดท้าย (ที่มา <http://www.isangate.com>)

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายสุนทร เกตุสุขาวดี
วัน เดือน ปีเกิด	06 เมษายน 2492
สถานที่เกิด	ตำบลวัดพระยาไกร อำเภอขามเฒ่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2515 จบการศึกษาปริญญาตรี สาขามัธยมศึกษา (กศ.บ) วิชาเอก อุตสาหกรรมศิลป์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา พระนคร
ประวัติการทำงาน	พ.ศ.2517 อาจารย์ตรี วิทยาลัยครูสกลนคร พ.ศ.2518 อาจารย์ตรี วิทยาลัยครูชนบุรี พ.ศ.2520 อาจารย์ 1 วิทยาลัยครูชนบุรี พ.ศ.2525 อาจารย์ 2 วิทยาลัยครูชนบุรี พ.ศ.2538 อาจารย์ 2 สถาบันราชภัฏชนบุรี พ.ศ.2547 อาจารย์ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏชนบุรี พ.ศ.2550 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 มหาวิทยาลัยราชภัฏชนบุรี
ผลงานวิชาการ	พ.ศ.2550 สัมมนางานเทคโนโลยีอุตสาหกรรม พ.ศ.2550 การวางแผนผังโรงงานอุตสาหกรรม
ผลงานวิจัย (วิจัยร่วม)	พ.ศ.2547 การพัฒนาโปรแกรมอัจฉริยะควบคุมการทำงานของหม้อหุงข้าว พ.ศ.2550 การสร้างและทดสอบประสิทธิภาพของหม้อแปลงอโต้ ขนาด 45 กิโลโวลต์แอมป์ เพื่อลดค่าการใช้พลังงานไฟฟ้าจากปัญหาแรงดันเกิน 220 โวลต์